

A stylized portrait of Ho Chi Minh, rendered in white and red against a vibrant orange and yellow background with a sunburst pattern. He is depicted from the chest up, wearing a white shirt, with his characteristic white hair and beard.

Chủ tịch

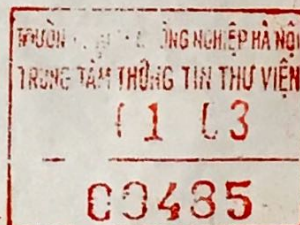
HỒ CHÍ MINH

**SÔNG MÃI
TRONG SỰ NGHIỆP
CỦA CHÚNG TA**

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP
CỦA CHÚNG TA

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG
HÀ NỘI 2005

Những người biên soạn:

PGS, TS. TRIỆU QUANG TIẾN (Chủ biên)

PGS, TS. ĐÌNH TRẦN DƯƠNG

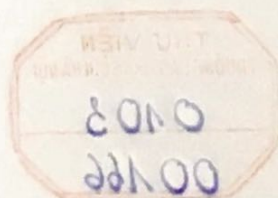
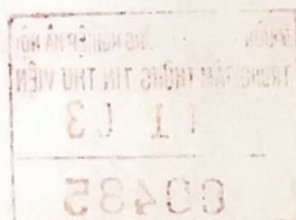
LÊ NHƯ TIẾN

LÊ HUY HÒA

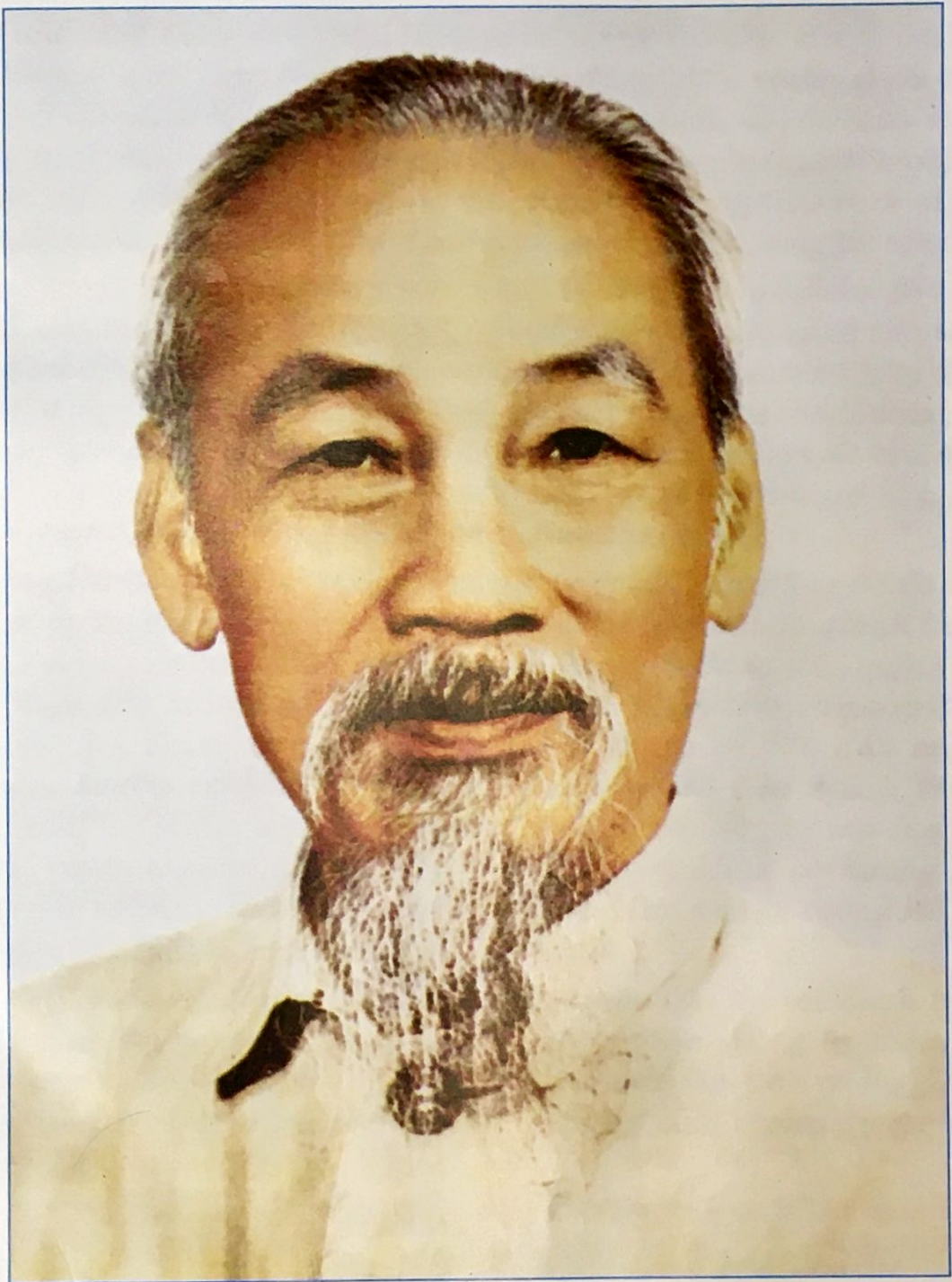
Ths. ĐỖ XUÂN TUẤT

Ths. VŨ TRƯỜNG GIANG

Ths. NGUYỄN DANH TIÊN

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HÀ NỘI 2005

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH (1890 - 1969)

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Đã từ lâu, việc nâng cao nhận thức về tư tưởng Hồ Chí Minh, bồi đắp tình cảm kính yêu và lòng biết ơn cho cán bộ, đảng viên, chiến sĩ và đồng bào ta đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ thiên tài, người Thầy vĩ đại của dân tộc ta, Đảng ta - trên cơ sở đó tổ chức, động viên mọi người hăng hái thi đua làm việc, đóng góp ngày càng nhiều hơn vì sự nghiệp cách mạng, luôn là một nhiệm vụ trọng tâm, hàng đầu của công tác lý luận, công tác tư tưởng.

Hiện nay toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang nỗ lực phấn đấu tiếp tục đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Sự nghiệp cách mạng của dân tộc ta đang đứng trước cơ hội lớn đồng thời cũng phải đối mặt với nhiều thách thức, đòi hỏi chúng ta cần phát huy cao độ sức mạnh toàn dân tộc, quyết tâm thực hiện thắng lợi mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần to lớn của Đảng và dân tộc ta, là ánh sáng soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi. Vì vậy, nhằm tiếp tục nâng cao sức chiến đấu của Đảng, sức mạnh của toàn dân, thúc đẩy mạnh mẽ sự nghiệp đổi mới và phát triển, ngày 27-3-2003, Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ra Chỉ thị số 23 **“Về đẩy mạnh nghiên cứu, tuyên truyền, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh trong giai đoạn mới”** - Chỉ thị nêu rõ tầm quan trọng to lớn, sự cần kíp của việc nghiên cứu, tuyên truyền, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh và hướng dẫn đẩy mạnh công tác này, làm thấm nhuần sâu sắc hơn nữa tư tưởng Hồ Chí Minh cho cán bộ, đảng viên, chiến sĩ và nhân dân.

Với mong muốn kịp thời phục vụ việc thực hiện Chỉ thị rất quan trọng của Ban Bí thư Trung ương Đảng và thiết thực chào mừng kỷ niệm các ngày lễ lớn trong năm 2005, Nhà xuất bản Lao Động xin trân trọng gửi tới bạn đọc cuốn sách **“Chủ tịch Hồ Chí Minh sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta”**.

Tháng 1 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

LỜI GIỚI THIỆU

Ngày 27 - 3 - 2003, Ban bí thư Trung ương Đảng có Chỉ thị *"Về đẩy mạnh nghiên cứu, tuyên truyền, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh trong giai đoạn mới"* với mục đích, yêu cầu cụ thể như sau: "Làm cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân nhận thức sâu sắc nguồn gốc, nội dung, giá trị, vai trò của tư tưởng Hồ Chí Minh, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; làm cho chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh ngày càng giữ vai trò chủ đạo trong đời sống tinh thần, tư tưởng của xã hội ta.

Tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, tự giác của mỗi người, của các cấp, các ngành, các địa phương, trong việc vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh để giải quyết những vấn đề thực tiễn xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tạo ra phong trào rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng theo gương Bác Hồ vĩ đại, đẩy lùi sự suy thoái đạo đức, lối sống". Để phục vụ kịp thời và đắc lực cho việc thực hiện Chỉ thị đặc biệt quan trọng đó, Nhà xuất bản Lao động với sự cộng tác chặt chẽ của một nhóm cán bộ khoa học đã tổ chức biên soạn và ấn hành cuốn ***"Chủ tịch Hồ Chí Minh sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta"***.

Đây là một sưu tập công phu các trước tác của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, trên một phạm vi rộng, theo chủ đề và thể loại, từ những văn kiện lịch sử, các bài viết, bài báo, bài nói tại hội nghị, bài trả lời phỏng vấn, v.v. đến các truyện và ký, thơ chữ Hán, thơ tiếng Việt, kể cả một số tranh cổ động, tranh biếm họa đả kích thực dân Pháp, trình bày bìa sách Nhật ký trong tù và ảnh tượng Các Mác ở Pác Bó.

Qua việc chọn các tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh như trên, thể hiện rõ ý định của nhóm biên soạn là muốn để người đọc đầu tư suy nghĩ và nghiên cứu trên các trước tác của Chủ tịch Hồ Chí Minh, để tự chính mình nhận thức được sâu sắc rằng tư tưởng Hồ Chí Minh là cả một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, đồng thời cũng thấy rõ một chân lý sáng ngời rằng tư tưởng Hồ Chí Minh đâu phải là điều gì xa xôi, ngoài vào, mà "là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân

MỤC LỤC

Chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh	
Lời Nhà xuất bản	5
Lời giới thiệu	6

PHẦN MỞ ĐẦU

Tiểu sử Chủ tịch Hồ Chí Minh (tóm tắt)	11
Biên niên tiểu sử Chủ tịch Hồ Chí Minh (thu gọn)	21
Tư tưởng Hồ Chí Minh soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi	55
Chỉ thị của Ban Bí thư Trung ương Đảng về đẩy mạnh nghiên cứu, tuyên truyền, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh trong giai đoạn mới	56

PHẦN MỘT

TRƯỚC TÁC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

* Lời giới thiệu	62
* Văn kiện – bài báo	
Yêu sách của nhân dân An Nam	64
Lời phát biểu tại Đại hội toàn quốc lần thứ 18 Đảng Xã hội Pháp	65
Lênin và các dân tộc thuộc địa	66
Phát biểu tại phiên họp thứ 8 Đại hội lần thứ V Quốc tế Cộng sản	68
Tuyên ngôn của Hội Liên hiệp các dân tộc bị áp bức	69
Bản án chế độ thực dân Pháp	71
Lênin và Phương Đông	83
Đường cách mệnh	85
Sách lược vắn tắt của Đảng	91
Chương trình tóm tắt của Đảng	91

Điều lệ văn tắt của Đảng Cộng sản Việt Nam.....	92
Lời kêu gọi.....	94
Thư gửi một đồng chí Quốc tế Cộng sản.....	96
Kính cáo đồng bào.....	96
Thư gửi đồng bào toàn quốc.....	98
Chỉ thị thành lập đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân.....	99
Thư kêu gọi tổng khởi nghĩa.....	99
Tuyên ngôn Độc lập.....	101
Thư gửi các học sinh.....	103
Sẻ cơm nhường áo.....	104
Chống nạn thất học.....	104
Toàn dân kháng chiến.....	105
Hồ hào nhân dân chống nạn đói.....	107
Diễn văn khai mạc kỳ họp thứ nhất Quốc hội khóa I nước Việt Nam dân chủ cộng hòa.....	108
Thư gửi đồng bào Nam Bộ.....	111
Lời kêu gọi Toàn quốc Kháng chiến.....	111
Gửi bác sĩ Vũ Đình Tụng.....	112
Thư gửi các chiến sỹ cảm tử quân Thủ đô.....	113
Gửi các chiến sỹ vệ quốc đoàn, tự vệ và dân quân toàn quốc.....	114
Thư gửi đồng bào trong những vùng địch tạm chiếm đóng.....	115
Sửa đổi lỗi làm việc.....	116
Lời kêu gọi thi đua ái quốc.....	130
Nhiệm vụ mới (trích Báo cáo Chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng, tháng 2-1951).....	132
Cần tẩy sạch bệnh quan liêu mệnh lệnh.....	136
Thư gửi các họa sĩ nhân dịp Triển lãm hội họa năm 1951.....	138
Thư gửi cán bộ và chiến sỹ ở mặt trận Điện Biên Phủ.....	138
Lời kêu gọi sau khi Hội nghị Giơnevơ thành công.....	139
Lời bế mạc Hội nghị lần thứ IX (mở rộng) của Ban chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam.....	141
Kết luận về đợt 1 của Hội nghị Trung ương lần thứ 10 (mở rộng).....	143
Lời kêu gọi đồng bào nông dân tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm.....	145

"Tết trồng cây"	146
Người quyết tâm thì lúa được mùa	147
Lời phát biểu sau khi Quốc hội thông qua Hiến pháp mới	148
Con đường dẫn tôi đến Chủ nghĩa Lê nin	149
Diễn văn khai mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam	151
Xây dựng những con người mới của chủ nghĩa xã hội	157
Bài nói chuyện tại Đại hội Văn nghệ toàn quốc lần thứ ba.....	163
Báo cáo tại Hội nghị chính trị đặc biệt	164
Bài nói tại Hội nghị cán bộ cao cấp nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban chấp hành Trung ương Đảng	176
Nội dung chủ nghĩa anh hùng cách mạng của chúng ta	184
Không có gì quý hơn độc lập tự do	185
Cách mạng Tháng Mười vĩ đại mở ra con đường giải phóng cho các dân tộc	187
Cái "chìa khóa vạn năng"	195
Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân.....	196
Trả lời phỏng vấn của Sácơ Phuôcnio, phóng viên báo L'Humanité (Pháp).....	198
Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh.....	203

CÁC TÁC PHẨM VĂN HỌC - NGHỆ THUẬT

Paris	212
Lời than vãn của Bà Trưng Trắc.....	217
Con người biết mùi hun khói	220
Đồng tâm nhất trí	222
Vì hành	224
Những trò lố hay Varen và Phan Bội Châu	227

THƠ CHỮ HÁN - NHẬT KÝ TRONG TÙ

Nhật ký trong tù	233
Buổi trưa	233
Chiều hôm	233
Người bạn tù thối sáo	233

Ngắm trăng	234
Đi đường	234
Chiều tối	234
Tự khuyên mình	234
Giải đi sớm	235
Đêm lạnh	235
Rụng mất một chiếc răng	235
Thiên đường	235
Giữa đường đáp thuyền đi Ung Ninh.....	236
Hoàng hôn	236
Không ngủ được	236
Lính ngục đánh cắp mất chiếc gậy của ta	236
Lai tân	236
ôm nặng	237
Đến Quế Lâm	237
Cảnh chiều hôm	237
Trời hửng	237
Cảm tưởng đọc "Thiên gia thi".....	238

CÁC TÁC PHẨM THƠ CHỮ HÁN KHÁC

Lên núi	239
Nhớ bạn xưa	239
Rằm tháng giêng	239
Tin thắng trận	239
Không đề	240
Đối trăng.....	240
Lên núi.....	240
Thăm Khúc Phụ	240

THƠ TIẾNG VIỆT

Bấy lâu mơ ngủ.....	241
Pác Bó hùng vĩ	241
Tức cảnh Pác Bó	241
Con cáo và tổ ong	242

Thống chế Pê tành	242
Cảnh rừng Việt Bắc	242
Cảnh khuya	243
Đi thuyền trên sông Đáy	243
Gửi các cháu nhi đồng nhân dịp tết trung thu 1953	243
Thơ chúc Tết 1968	244
Thơ chúc Tết 1969	244

CÁC TÁC PHẨM MỸ THUẬT

PHẦN HAI

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH - VỊ LÃNH TỰ THIÊN TÀI, NGƯỜI ANH HÙNG VĨ ĐẠI, NHÀ VĂN HÓA KIỆT XUẤT

* Lời giới thiệu	256
Các văn bản, các bài viết ở trong nước	
Điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam	258
Chủ tịch Hồ Chí Minh - lãnh tụ thiên tài, người thầy vĩ đại của Cách mạng Việt Nam. <i>TRƯỜNG CHINH</i>	262
Mãi mãi đi theo con đường Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lựa chọn <i>NGUYỄN VĂN LINH</i>	278
Giương cao ngọn cờ Hồ Chí Minh, quyết tâm đẩy mạnh sự nghiệp đổi mới đi tới thắng lợi hoàn toàn <i>ĐỖ MƯỜI</i>	289
Tư tưởng Hồ Chí Minh soi sáng con đường Đảng và nhân dân ta tiến vào thế kỷ XXI <i>LÊ KHẢ PHIÊU</i>	291
Phát huy tinh thần độc lập, tự chủ, đổi mới, sáng tạo của tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời kỳ mới. <i>NÔNG ĐỨC MẠNH</i>	292
Hồ Chí Minh, con người <i>PHẠM VĂN ĐỒNG</i>	303
Nhà chiến lược thiên tài <i>VÕ NGUYỄN GIÁP</i>	312
Bác Hồ của chúng ta <i>NGUYỄN KHÁNH TOÀN</i>	315
Nỗi bận tâm của Chủ tịch Hồ Chí Minh khi đảng vô sản trở thành đảng cầm quyền <i>TRẦN BẠCH ĐẰNG</i>	318

Nhân cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh	TRẦN VĂN GIÀU.....	323
Hồ Chí Minh nhà văn hóa lớn, một người hiền triết của thời đại chúng ta	HUY CÂN.....	330
Chủ tịch Hồ Chí Minh với tư tưởng quân sự Việt Nam	HOÀNG MINH THẢO.....	336
Hồ Chí Minh một vị hiền triết hành động	TRƯỜNG CHINH.....	340
Đọc "Nhật ký trong tù" Hoài Thanh		346
Một sự nghiệp văn học lớn phong phú, đa dạng	NGUYỄN ĐĂNG MẠNH.....	359
Ôi lòng Bác vậy cứ thương ta	LÊ XUÂN ĐỨC.....	368
Phong cách dân gian truyền thống trong tranh vẽ của Chủ tịch Hồ Chí Minh	ĐẶNG ĐỨC.....	374
Hồ Chí Minh - nhà báo lớn của dân tộc	HÀ MINH ĐỨC.....	379
Tinh thần dân chủ trong văn hóa Hồ Chí Minh	NGUYỄN TRUNG THU.....	385
Chủ tịch Hồ Chí Minh với văn hóa dân tộc	ĐINH XUÂN LÂM.....	392
Hồ Chí Minh - cái nhìn văn hóa xuyên thế kỷ	HÀ XUÂN TRƯỜNG.....	395
Thấm nhuần quan điểm văn hóa nghệ thuật của Chủ tịch Hồ Chí Minh	PHAN THANH HẢI.....	399
Ôn lại một số lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về văn hóa	PHAN HỒNG GIANG.....	403
Các văn bản, ý kiến đánh giá ở ngoài nước		
Toàn văn Nghị quyết Tổ chức giáo dục, khoa học và văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) về kỷ niệm lần thứ 100 Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh		412
Trích ý kiến đánh giá về sự nghiệp, con người và thơ của Chủ tịch Hồ Chí Minh		413
Gặp tác giả "Nhật ký trong tù".	PA VEN ANTÔCÔN XKI.....	439
Một cốt cách cổ điển và những sáng tạo hiện đại.	BUDAREN.....	443

Các tác phẩm văn học nghệ thuật về Chủ tịch Hồ Chí Minh

Thơ

Đêm nay Bác không ngủ	MINH HUỆ	447
Cháu nhớ Bác Hồ	THANH HẢI	449
Quê Bác	NGUYỄN TRỌNG OÁNH	450
Người đi tìm hình của nước	CHẾ LAN VIÊN	451
Đọc thơ Bác	HOÀNG TRUNG THÔNG	454
Thăm Pác Bó	XUÂN DIỆU	455
Ảnh Bác	TRẦN ĐĂNG KHOA	456
Thăm trong Di chúc	VŨ QUÂN PHƯƠNG	456
Gửi lòng con đến cùng cha	THU BỒN	459
Vòng hoa dâng Bác	VĂN LÊ	460
Ở nơi đâu cũng thấy Bác mỉm cười	XUÂN QUỲNH	461
Bác ơi	TỔ HỮU	462
Cõi Bác	TỔ HỮU	464
Lương tâm	BÀNG VIỆT	465
Cây Bác Hồ	TẾ HANH	467
Muôn vàn tình thân yêu trùm lên khắp quê hương	VIỆT PHƯƠNG	468
Hoa Bióc cả biên giới mùa xuân 1941	BẾ KIẾN QUỐC	472
Viếng Lăng Bác	VIỄN PHƯƠNG	473
Đêm Trường Sơn nhớ Bác	NGUYỄN TRUNG THU	474
Đàn ong trong vườn Bác	VÕ VĂN TRỰC	474
Chúng cháu canh giấc Bác ngủ, Bác Hồ ơi	HẢI NHƯ	475
Bác Hồ	MAĐOLEN RIPHÔ	478
Hồ Chí Minh	AMRITA PRITAM	479
Hồ Chí Minh tên Người là cả một niềm thơ	FELIX PITARODRIGÉT	480
Trời xanh đón Người về	RIÔKÊ ÔSINI	482
Chúc tụng Bác Hồ	I. GOMET BRAGA	482

Ca khúc

Ca ngợi Hồ Chủ tịch. Nhạc: LƯU HỮU PHƯỚC	484
Lời: NGUYỄN ĐÌNH THI, LƯU HỮU PHƯỚC	
Ca ngợi Hồ Chủ tịch. Nhạc và lời: VĂN CAO	485

Tiếng hát thành phố mang tên Người. Nhạc: CAO VIỆT BÁCH	486
Lời: CAO VIỆT BÁCH, ĐĂNG TRUNG.	
Người là niềm tin tất thắng. Nhạc và lời : CHU MINH	487
Tiếng hát giữa rừng Pác Bó. Nhạc và lời: NGUYỄN TÀI TUỆ.....	488
Đêm Trường Sơn nhớ Bác. Nhạc: TRẦN CHUNG.....	489
Lời: Thơ NGUYỄN TRUNG THU	
Bác đang cùng chúng cháu hành quân. Nhạc và lời: HUY THỤC.....	491
Viếng lăng Bác. Nhạc: HOÀNG HIỆP	493
Lời : Thơ VIỄN PHƯƠNG	
Hồ Chí Minh đẹp nhất tên người. Nhạc và lời: TRẦN KIẾT TƯỜNG	495
Lời Bác dặn trước lúc đi xa. Nhạc và lời: TRẦN HOÀN	496
Bác Hồ một tình yêu bao la. Nhạc và lời: THUẬN YẾN.....	498
Tình Bác sáng đời ta. Nhạc: LƯU HỮU PHƯỚC	500
Lời: LONG HÙNG - MINH TUYẾN	
Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng	502
Nhạc và lời: PHONG NHÃ	
Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng	504
Nhạc và lời: PHẠM TUYẾN	
Tiếng chim trong vườn Bác. Nhạc và lời: HÀN NGỌC BÍCH	505
Em mơ gặp Bác Hồ. Nhạc và lời: XUÂN GIAO	507
Bài ca Hồ Chí Minh	EWAN MACCON (Anh), 508
Phỏng dịch lời Việt: PHÚ AN	
Tranh, ảnh nghệ thuật.....	509
(Ảnh nghệ thuật, tranh sơn dầu, tranh khắc gỗ, ghép đá màu, bột màu, màu nước, tranh cổ động, ảnh tượng thạch cao, ảnh tượng đồng...)	